Grigore Constantinescu

Comuna

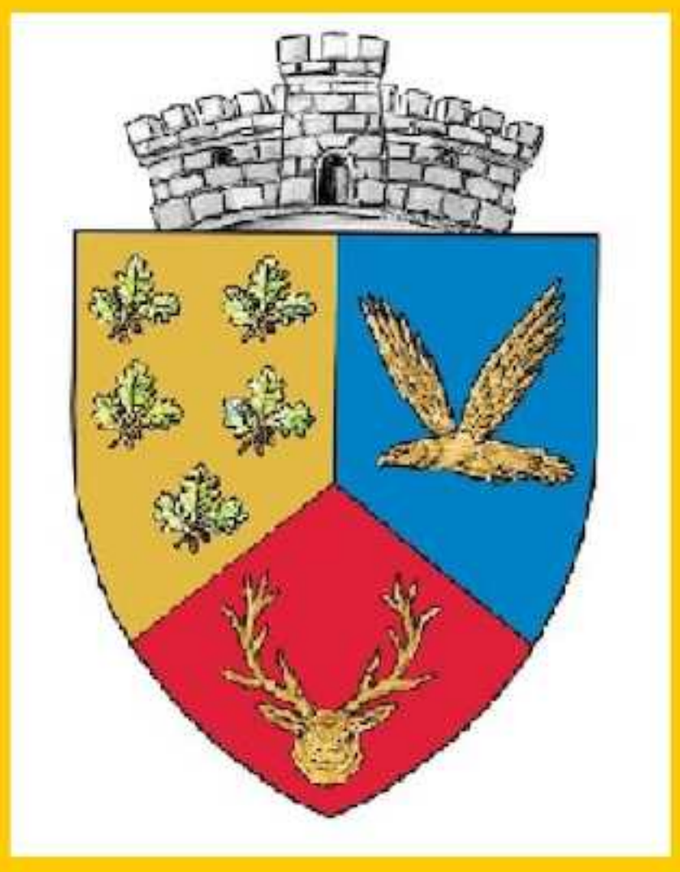

ALBOTA

PITEŞTI MMXV

ALBOTA

COMPONENŢĂ: Comuna este formată din 5 sate: **Albota**; Cerbu; Frăţeşti; Gura Văii; Mareş.
DISTANŢA FAŢĂ DE REŞEDINŢA JUDEŢULUI: 10 km.
SUPRAFAŢĂ: 58,5 km^2.
POPULAŢIE: 3.842 locuitori [1.887 M + 1.955 F] (2011).
Comună înfrăţită cu localităţile: Rocca Imperiale [Italia] şi Zalenieki [Letonia].

ATESTARE DOCUMENTARĂ:

Alboteani (Albota) – 1497 [7005] aprilie 1 (DIR, XIII-XV, B, ŢR, doc. 259). 1520 [7029] noiembrie 26. (DIR, XIII-XV, B, ŢR, vol. I , doc. 165) • ***Huhurezi** – 1497 [7005] aprilie 1 (DIR, XIII-XV, B, ŢR, doc. 259).

În contextul localităților componente, cea mai veche atestare documentară se consemnează în cazul satului Albota.

Așezarea este atestată documentar inițial în hrisovul emis de cancelaria domnească a voievodului Radu cel Mare la 1 aprilie 1497, prin care este menționat sub forma „Alboteani" în perioada domniei lui Basarab cel Tânăr când „Lumotă și Cernat au schimbat partea lor de moșie din Alboteani cu proprietatea de la Micești a Mănăstirii Tutana".

Sit arheologic: **CASTRUL ROMAN ALBOTA** –[▲]– „monument arheologic de maximă importanţă" situat în dreapta șoselei Pitești-Craiova, în apropierea Stațiunii Albota. În sec. III p. H., exista „o tabără militară fortificată, parte integrantă din sistemul de fortificaţii de pe graniţa estică a Daciei, numit cu un termen convenţional modern Limes Transalutanus. Soldaţii auxiliari din armata imperială romană care staţionau aici aveau sarcina concretă de a închide calea de acces spre interiorul provinciei eventualilor atacatori, ce veneau dinspre Câmpia Munteană, dacă aceştia s-ar fi încumetat să urmeze cursul râului Argeş."(cf. Măndescu D.). Castrul (108 x 95 paşi) era accesibil pe o singură latură amenajată cu şanţ adânc de 1,50 m şi lat de 20 m. La limita râpilor care înconjurau castrul pe trei laturi, fusese construit un val de pământ.

TOPONIMIE:

- Albota – toponimul este format pe baza eponimului *Albu* (la origine, adjectiv), onomasticul indicând o particularitate fizică a întemeietorului aşezării.
- Cerbu – numele topic provine din substantivul comun *cerb*, atestând prezenţa acestui animal şi, implicit, a unor păduri seculare în zona de constituire a aşezării.
- Gura Văii – toponimul indică locul de formare a unei ape curgătoare; în acest caz, Teleormănelul.
- Frăţeşti – toponim social format pe baza apelativului *frate* ≈ „călugăr tânăr la începutul vieţii monahale", calitate pe care a avut-o, probabil, întemeietorul aşezării.
- Mareş – numele topic este, la origine, un antroponimic, indicând „primul om al aşezării, cel care a bătut primul ţăruş în pământul locului".

SPECIFIC ETNOCULTURAL:

Arhitectură tradiţională specifică zonei de interferenţă dintre deal şi câmpie. Case cu un singur nivel ridicat pe o temelie supraînălţată, cu sală la faţada principală, pe două laturi şi, în unele cazuri, pe trei laturi. Acces pe o scară din lemn sau de piatră plasată în axul intrării. Plan simplu cu tindă centrală şi camere laterale. Parapetul şi stâlpii caselor de lemn prezintă ample decoruri traforate.

Port popular caracteristic zonei sudice a Argeşului. În domeniul artei populare, s-au remarcat, în fazele finale ale concursurilor naţionale organizate în perioada anilor 1956–2006, creatoarele populare din localitate care au obţinut premii ori menţiuni pentru confecţionarea ţesăturilor de interior: Elena Cristache, Stana Cristache, Ioana Voicu.

Din amplul repertoriu al folclorului coregrafic zonal, elemente de particularizare locală prezintă dansurile: Argencuţa, Hora Badii, Orzuleţul, Raţa din căluş, Ruseasca, Sârba la două, Sârba la trei, Sârba la patru.

PATRIMONIUL CULTURAL-ISTORIC:

✚Biserica Albota –[▲]– «Adormirea Maicii Domnului» „durată din temelie, la leat 1820", potrivit pisaniei, de „şetrarul Andronache ereu, Ioana eriţa, Dinu diacon, Eftenie ieromonah, Tiţa eriţa, Vladu ereu, Ilina eriţa, Grigore" ş. a. Biserica – de plan dreptunghiular, cu absida altarului poligonală, în exterior, şi semicirculară, în interior – a fost construită din cărămidă, acoperişul din tablă fiind surmontat de o turlă de secţiune pătrată, amplasată deasupra pronaosului; reparată în: 1920, 1965. Pictura murală originară, realizată de un zugrav anonim, a fost restaurată de preotul pictor C. Sandu [1965-1966]. În patrimoniul bisericii, se află cărţi ritualice: Evanghelie [1888], Minei august [1894] şi icoane pictate pe lemn în sec. XIX: „IH" şi „MD" de Ioniţă zugrav, oraş Piteşti, plătită de Udrişte ereu, Dobra eriţa ş. a.; „MDP", de Voicu zugrav, cu menţionarea donatorilor: „Badea preot, Gherghina preoteasa, Gheorghe, Rada; 1870 mai 15, Voico zugrav".

✚Biserica Albota «Cuvioasa Paraschiva; Sf. Treime» [1899-1904], ctitorită de pr. Ştefan Alboteanu şi enoriaşii săi, după planurile arh. M. Popescu-Şuici; reparată în: 1957-1958, 1972 •intervenţii: consolidare [1957] •pictură murală în frescă: N. Tomescu [1904]; restaurată [1958].

✚Biserica Cerbu «Cuvioasa Paraschiva» [1875-1878], ctitorită de enoriaşi •intervenţii: consolidare [1897]; subzidire [1944] •pictură murală: Ilie Tache-Piteşti [1878]; restaurată: Gh. Teodorescu-Romanaţi [1947].

✚Biserica Grădiştea «Cuvioasa Paraschiva; Naşterea Maicii Domnului» [1883-1887], ctitorită de Ion Neacşu şi Ion Rizea „împreună cu obştea satului" •intervenţii: 1922; reparaţii şarpantă [1946] •pictură murală: Nicolae zugrav [1887].

✚Biserica Mareş «Adormirea Maicii Domnului» [1793], ctitorită de fraţii Alecu şi Dinu Merişanu •intervenţii: adăugarea turlelor [1899]; 1925; 1938; refacerea învelişului [1958] •pictură murală: Gh. Tomescu-Piteşti [1901]; repictată de Gh. Dobrescu-Braşov [1972].

✝ Cruci de piatră: **Moşteni**: 1703-1704 [7212] –[▲]– lângă biserică; 1848 decembrie 12 – lângă biserică.

✝Monumente eroi: **Cerbu** [1916-1918] – lângă Biserica Cerbu ■~ **Cerbu** [1916-1918; 1941-1945] – lângă Şcoala generală Cerbu.

În cursul luptelor pentru apărarea unității și independenței naționale a României, au căzut eroic la datorie 110 locuitori ai comunei Albota, numărul eroilor menționați nominal în monumentalul volum «Argeș. Cartea eroilor» fiind raportat la evenimente de importanță fundamentală în istoria neamului românesc: Războiul de independență [7], Primul război mondial [52], Al doilea război mondial [51].

Momente de istorie locală

În cursul Primului război mondial, începând cu data de 15 noiembrie 1916, pe teritoriul localității, au acționat unități ale Diviziei 8 Infanterie împotriva armatelor inamice care invadaseră zona.

IN MEMORIAM

✪ **MOVILĂ SANDA** [Cerbu,1900-Bucureşti,1970], pseudonimul literar dat de Eugen Lovinescu Mariei Ionescu-Aderca, membră a cenaclului „Sburătorul". Profesoară de limba franceză; poetă şi prozatoare, autoarea volumelor de versuri: «Crinii roşii» [1925], «Călătorii» [1946], «Fruct nou» [1948]; a romanelor: «Desfiguraţii» [1935], «Nălucile» [1945], «Marele ospăţ» [1947], «Pe văile Argeşului» [1950], «O vară la Şipotul Fântânilor» [1957], «Viaţa în oglinzi» [1970]; a povestirilor: «Neuitatele călătorii» [1958], «Câte se petrec pe mare» [1962]; traduceri din: Arcadi Gaidar («Timur şi băieţii lui»), Lev Kassil («Cupa gladiatorului»), Gabriela Zapolska («Imagini») ş.a.

BIBLIOGRAFIE SELECTIVĂ:

Grigore Constantinescu– *Argeşul monumental – enciclopedie patrimonială*, Pitești, 2011, p. [543-546] – 16; Idem– *Sanda Movilă*, www.google.ro, calameo.1227548

Gheorghe Barbu– *Monografia comunei Albota (1497-1997),* Bucureşti, 1997, 117 p.; http://judete.biz/localitati-arges/; Ion Popescu-Argeşel – *Judeţul Argeş.*

–[▲]– Monument istoric şi de artă

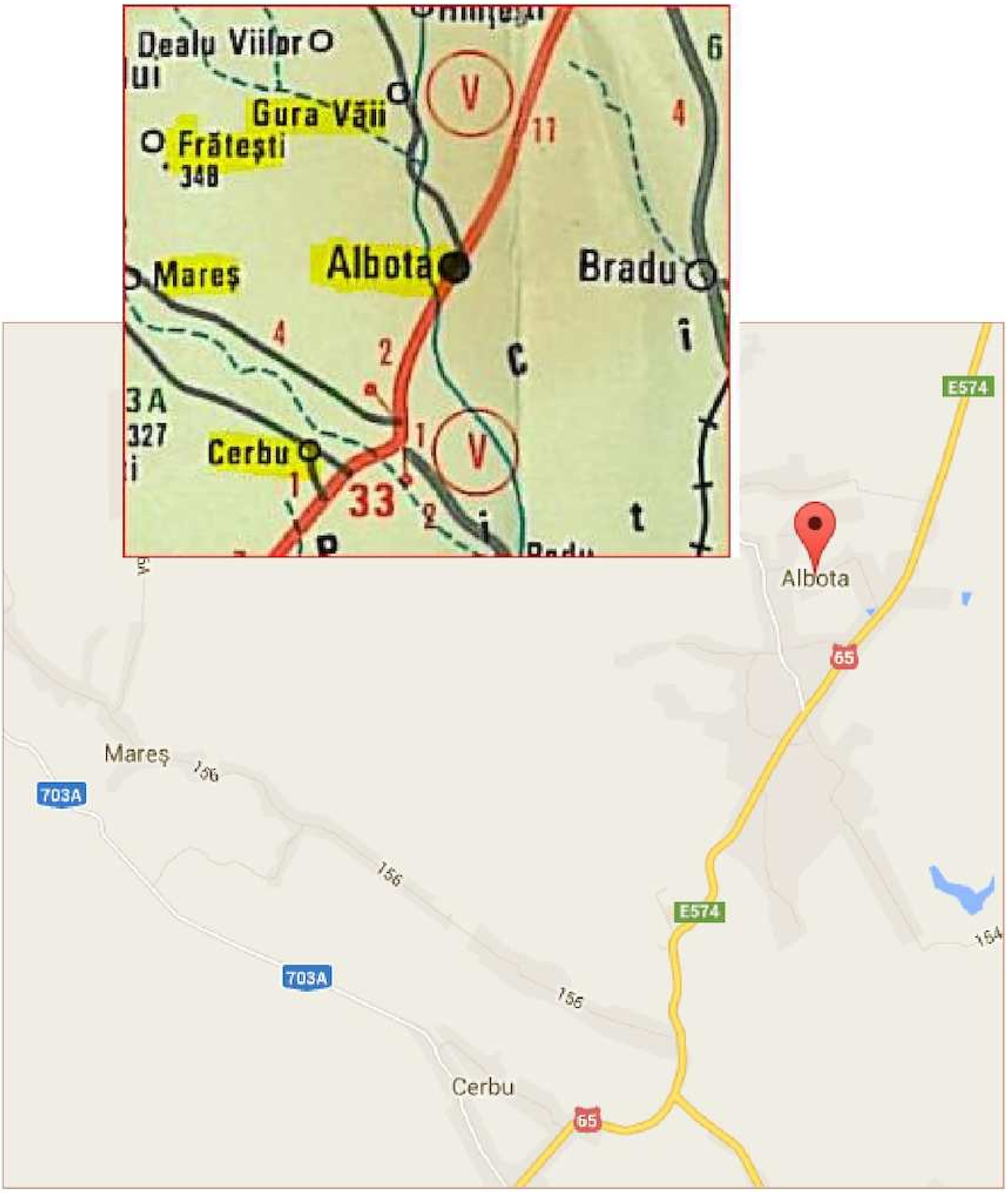
Dealu Viilor
Gura Văii
Frătești
348
Albota
Bradu
Mareș
Cerbu
33
3A
327
Albota
E574
65
Mareș
156
703A
156
703A
156
E574
154
Cerbu
65

PRIMĂRIA COMUNEI ALBOTA.

BISERICA ALBOTA.

BISERICA CERBU.

ŞCOALA CERBU.

SCOALA VECHE MARES.

DIN ARHITECTURA LOCALĂ.

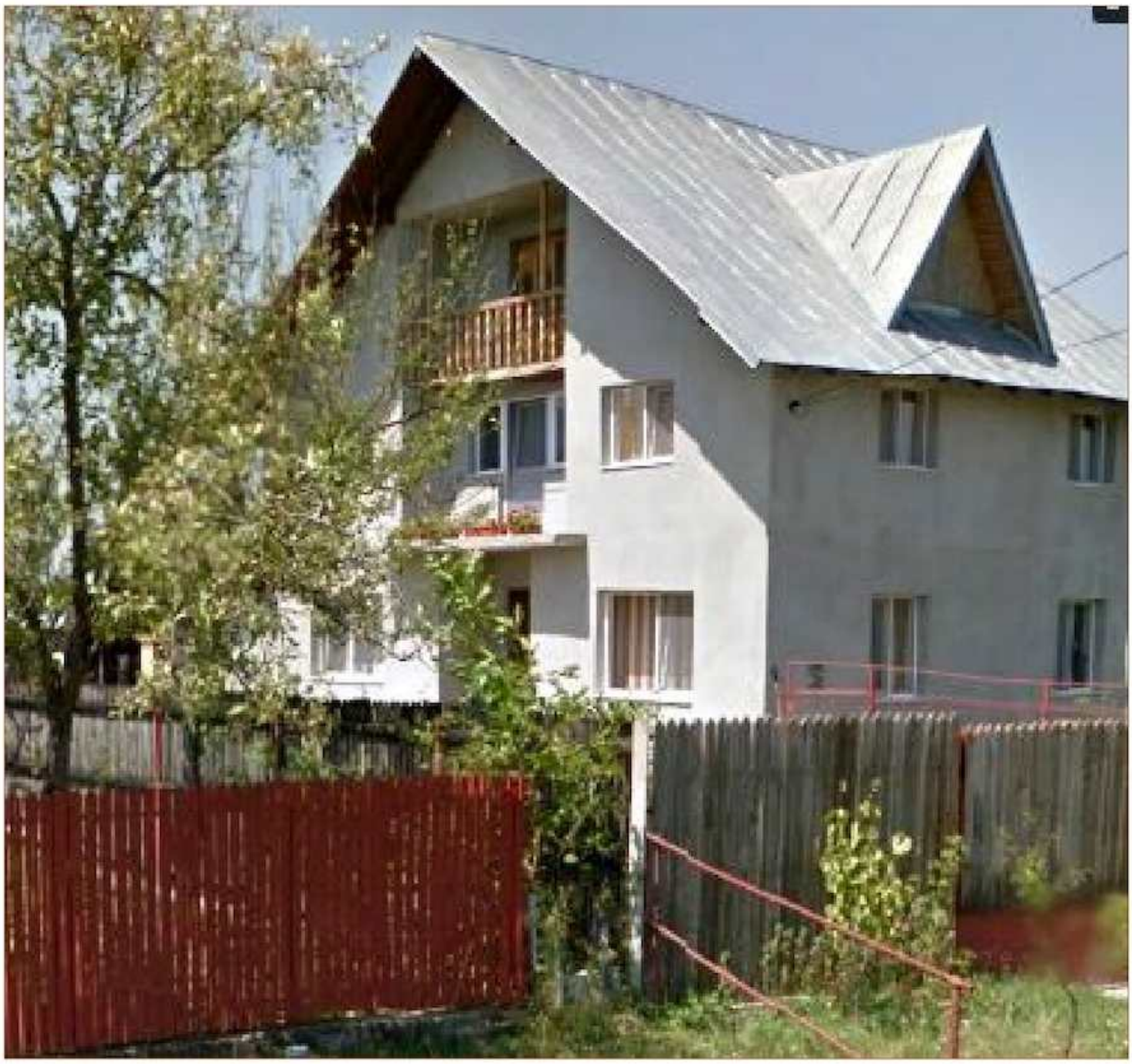

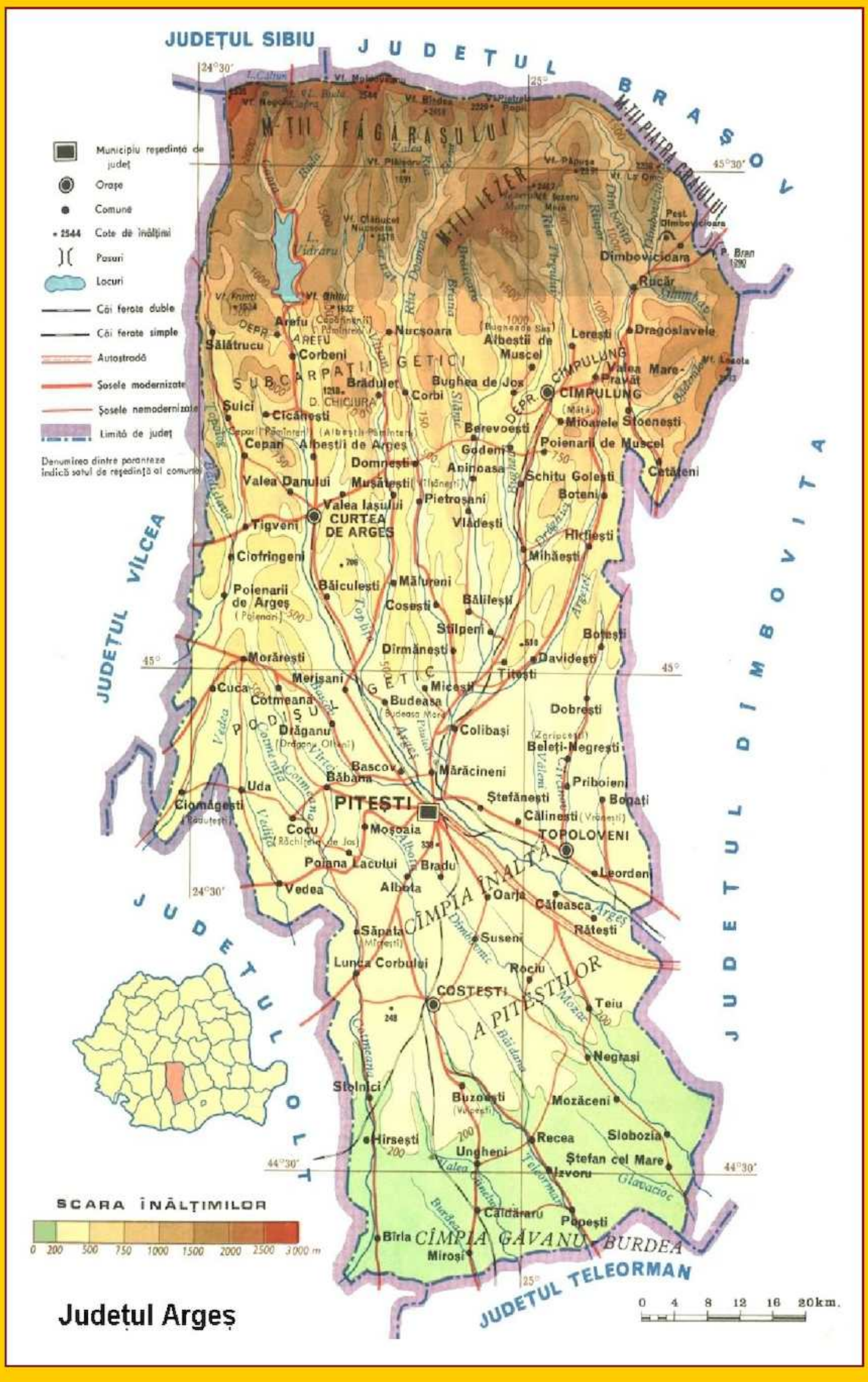

Județul Argeș